

Svar på fullmäktigemotion / Direkt motionsrätt till ungdomsfullmäktige i Karleby stadsfullmäktige

Stadsfullmäktige 09.06.2025 § 69

Ledamot Leinonen lade fram följande fullmäktigemotion:

"Kommunallagen (410/2015, 26 §) ålägger att kommunen har ett ungdomsfullmäktige eller en motsvarande påverkansgrupp för unga:

"Ungdomsfullmäktige ska ges möjlighet att påverka planering, beredning, genomförande och uppföljning inom olika kommunala verksamheter i frågor som är av betydelse för kommuninvånarnas välfärd, hälsa, studier, livsmiljö, boende eller rörlighet samt även i andra frågor som ungdomsfullmäktige bedömer som betydelsefulla med tanke på barn och unga."

Unga är den enda befolkningsgruppen som inte har rösträtt i kommunalvalet och därmed ingen direkt representation i stadsfullmäktige. Därför är det av yttersta vikt att säkerställa att unga har en genuin möjlighet att påverka det kommunala beslutsfattandet. Ett konkret och verkningsfullt sätt är att bevilja ungdomsfullmäktige direkt motionsrätt i stadsfullmäktige.

Karleby ungdomsfullmäktige har redan närvaro- och yttranderätt i stadsfullmäktige, vilket är ett starkt bevis på att staden förbundit sig till ungas möjligheter att delta. Följande naturliga steg i denna utveckling är att bevilja ungdomsfullmäktige direkt motionsrätt – rätt att ge en fullmäktigemotion direkt till fullmäktige för behandling. Det här skulle stärka ungas upplevelse av att kunna påverka och göra delaktigheten allt betydelsefullare och konkretare.

Ett viktigt insatsområde i Karleby stadsstrategi 2022–2025 är barnvänlighet som är genomgående i hela strategin och syns i målet att bygga upp en socialt hållbar, inkluderande och välmående Karleby. Beviljande av direkt motionsrätt till ungdomsfullmäktige stöder konkret det här målet – det stärker ungas demokratikompetens, ökar deras upplevelse av att bli hörda och bygger upp förtroendet för den egna hemstaden.

Möjligheten att lämna in en fullmäktigemotion som behandlas som andra fullmäktigeledamöters motioner – läses upp, antecknas i protokollet och flyttas över för fortsatt behandling – är betydelsefullare och stärker delaktigheten mera än indirekt påverkan genom förvaltningsbehandling.

En ung som fått påverka som ung upplever delaktighet och engagerande. En sådan upplevelse lämnar ett positivt minnesspår av hemkommunen och kan inverka på viljan att senare flytta tillbaka. Unga är aktiva användare av kommunens tjänster och deras perspektiv kan förbättra kommunens attraktion och livskraft.

Många kommuner i Finland, exempelvis Vanda, Tammerfors, Askola och Björneborg, har redan beviljat ungdomsfullmäktige direkt motionsrätt och också infört rätten i förvaltningsstadgan. Nu har Karleby chansen att sälla sig till gruppen av dessa föregångare. Det är också skäl att beakta att direkt motionsrätt är ett av de viktigaste kriterierna om kommunen ansöker om certifikatet för ungdomsfullmäktigepositiv kommun (Nuorisovaltuustomyönteinen kunta).

Vi undertecknade föreslår att det till Karleby stads förvaltningsstadga läggs till ett omnämnande om ungdomsfullmäktiges direkta motionsrätt i stadsfullmäktige och att ungdomsfullmäktiges motioner behandlas på samma sätt som andra fullmäktigemotioner.”

Bilaga A Undertecknad fullmäktigemotion

Beslut Stadsfullmäktige beslutar anteckna motionen i sitt protokoll och ge den till stadsstyrelsen för behandling.

Stadsstyrelsen 22.06.2026 § 272

Beredning Kultur- och fritidsdirektör Terho Taarna, förvaltningsdirektör Ben Weizmann

Ledamot Leinonen lade fram en fullmäktigemotion på stadsfullmäktiges sammanträde 9.6.2025 som var undertecknad av tio fullmäktigeledamöter. I motionen förslags att det till Karleby stads förvaltningsstadga läggs till ett omnämnande om ungdomsfullmäktiges direkta motionsrätt i stadsfullmäktige och att ungdomsfullmäktiges motioner behandlas på samma sätt som andra fullmäktigemotioner.

En motion är ett sätt att väcka en fråga i kommunförvaltningen. I 23 § i kommunallagen nämns initiativrätt som en del av invånarnas rätt till inflytande: ”Kommuninvånarna samt sammanslutningar och stiftelser som har verksamhet i kommunen samt de som äger eller besitter fast egendom i kommunen har rätt att komma med initiativ i frågor som gäller kommunens verksamhet.” Kommunallagen nämner inget om fullmäktigeledamöternas rätt att väcka motioner, men enligt etablerad praxis får fullmäktigeledamöter lägga fram motioner på fullmäktiges sammanträden och på så sätt inleda ett ärende. I stället för lagen föreskrivs det om fullmäktiges motioner i kommunens förvaltningsstadga.

På riksnivå bereds en ändring av kommunallagen vars syfte är att förtydliga ungdomsfullmäktiges och andra påverkansorgans rätt att lägga fram initiativ. Finlands Ungdomsfullmäktiges Förbund rf. har i samband med detta drivit frågan om att det ska skrivas in i kommunallagen att kommunens ungdomsfullmäktige ska ges direkt rätt att lägga fram en motion i kommunfullmäktige. Detta är något som många kommuner i Finland har redan beslutat om genom kommunvist beslut.

I utkastet till regeringens proposition om ändring av kommunallagen, som var på remiss i början av 2026, föreslogs att det skrivs in i lagen att ungdomsfullmäktige, rådet för personer med funktionsnedsättning och äldrerådet ges rätt att lägga fram initiativ. Då skulle initiativrätten alltså vara jämförbar med kommuninvånarnas initiativrätt och inte ge ungdomsfullmäktige eller något annat påverkansorgan rätt att lägga fram motioner på fullmäktiges sammanträden. På basis av detta ska en eventuell motionsrätt på fullmäktiges sammanträden också i framtiden avgöras genom ett kommunvist beslut som skrivs in i kommunens förvaltningsstadga.

Förvaltningsstadgan är ett viktigt dokument som styr ordnandet av stadens förvaltning. Godkännandet av förvaltningsstadgan hör till fullmäktiges lagstadgade uppgifter, vilket framhäver fullmäktiges roll när det gäller att avgöra innehållet i förvaltningsstadgan och hur förvaltningen ordnas i kommunen i fråga.

Karleby stads förvaltningsstadga behöver uppdateras följande gång under hösten 2026 och då blir det möjligt att bedöma ungdomsfullmäktiges och andra påverkansorgans, såsom barnfullmäktiges och äldre- och handikapprådets motionsrätt på stadsfullmäktiges sammanträden. Fullmäktige ska då avgöra om ungdomsfullmäktige eller andra påverkansorgan ges rätt att lägga fram motioner på stadsfullmäktiges sammanträden, och om rätten ges beslutas hurdant förfarande dessa motioner ska ha. Det torde vara ändamålsenligt att förutsätta att motionen har behandlats på påverkansorganets sammanträde innan den läggs fram för stadsfullmäktige och att svaret på motionen ges påverkansorganet och stadsfullmäktige för kännedom.

Det som avgör om en motion är genomförbar är om de åtgärder som presenteras i motionen kan vidtas och inte huruvida motionen har lagts fram som ett kommuninvånarinitiativ eller på fullmäktiges sammanträde. Men motioner som lagts fram på fullmäktiges sammanträde får dock många gånger mer uppmärksamhet och publicitet i medierna.

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen förslår för stadsfullmäktige att den

- 1 antecknar utredningen med anledning av motionen för kännedom, och
- 2 anser att motionen är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsen godkände beslutsförslaget.

Stadsfullmäktige 24.08.2026
53/00.01.06/2025

Stadsstyrelsen

Stadsfullmäktige beslutar

- 1 anteckna utredningen med anledning av motionen för kännedom, och

2 anse att motionen är slutbehandlad.

Beslut